

# 7/15

## *irizpena*

Borondatezko Gizarte Aurreikuspeneko  
Erakundeei buruzko Otsaialk 23ko 5/12  
Legearen Araudia onartzen duen

Dekretu Proiektuari buruzkoa

Bilbon, 2015ko maiatzaren 29an



**CES**  
**EGAB**

Consejo Económico  
y Social Vasco

Euskadiko Ekonomia eta Gizarte  
Arazoetarako Batzordea

## 7/15 IRIZPENA

### Borondatezko gizarte-aurreikuspeneko erakundeei buruzko 5/2012 Legearen Araudia onartzen duen Dekretu Proiektuari buruzkoa

Bilbon, 2015eko maiatzaren 29an

#### I.- SARRERA

2015ko apirilaren 30ean Euskadiko Ekonomia eta Gizarte Arazoetarako Batzordean Ogasun eta Finantza Sailaren idazkia sartu zen eta "Borondatezko Gizarte Aurreikuspeneko Erakundeen 5/2012 Legearen Araudia onartzen duen Dekretu Proiektuari" buruz txostena eskatzen zuen, 8/2012 Legeak, maiatzaren 17koak, Euskadiko Ekonomia eta Gizarte Arazoetarako Batzordeak, 3.1. artikuluan xedatutakoaren arabera.

Kontsultatzen zaigun ekimen legegileak Borondatezko Gizarte Aurreikuspeneko Erakundeen (BGAE) 5/2012 Legea, otsailaren 23koa, araubidez garatzea du helburu, legeak jasotzen dituen alderdiak zabalago erregulatu eta garatzeko. Neurri handian, batetik, egungo araudiaren hutsuneak bete nahi ditu eta, bestetik, indarreko araubide-arauak azkeneko urteetan gizarte-aurreikuspen osagarriaren sektorean izandako aldaketekiko eguneratu eta moldatu nahi ditu. Era berean, azken helburu bezala, 5/2012. Legearen modura, EAEn egun funtzionatzen duten BGAEaren eredu desberdinen sailkapenari buruzko araudia garatu nahi da.

Horren kopia berehala bidali zitzaion Batzordearen Osoko Bilkurako kide guztiei, beren proposamenak egin eta iritzia emateko, baita lan-batzorde egokian lantzeko ere, Euskadiko Ekonomia eta Gizarte Arazoetarako Batzordeari dagokion Funtzionamendu Araudiak xedatutakoarekin bat. 2015eko maiatzaren 18an Ekonomia Garapenerako Batzordea bildu zen eta hartutako erabakietatik abiatuta, irizpen-proiektu hau egin zen maiatzaren 29ko Batzordearen Osoko Bilkuran lantzeko. Bertan aho batez onartu da.

#### II.- EDUKIA

Araudiak 121 artikulua ditu eta bost titulutan antolatuak daude. Idazkeran proposatzen zaizkigun ildo orokorrak ondorengoak dira:

**Xedapen orokorre**i buruzko **I. Tituluak** I. Kapitulan Araudiaren xedea (1. artikulua), hain zuzen ere, 5/2012 Legea garatzea eta aplikazio-eremua (2. artikulua), hau da, Araudia aplikatzen zaien erakundeak eta pertsona fisiko edo juridikoak zehazten ditu. Era berean, II. Kapitulan BGAEen izenari dagokionez zenbait baldintza (3. artikulua) arautzen ditu. Ildo horri jarraiki, ezingo dira bat datozen izenak erabili, ezta nahastea eragiten dutenak ere eta sozietatearen egoitzak (4. artikulua) Euskal Autonomia Erkidegoan eta egiaz administrazioa nahiz zuzendaritza gauzatzen den zentroan egon beharko du.

**II. Titulua, Borondatezko Gizarte Aurreikuspeneko Erakundeei** buruzkoa, bederatzi kapitulutan azpizatitzen da:

- I. Kapituluak BGAEak egin beharreko jardueraren arabera sailkatzen ditu (5. artikulua), BGAEen ohizko aseguru-jardueratik (artikulu bereko 2. atalean xedatutakoa) 5.1. artikuluan dauden gizarte-aurreikuspeneko jarduera bereizteko.
- II. Kapituluak jarduerarekiko irisgarritasuna (6. artikulua) arautzen du eta Legean xedatutako baimen-prozedura osatu ere bai. Gutxienez 50.000 euroko Mutua Funttsaren zenbatekoa finkatzen du (7. artikulua).
- III. Kapitulan gobernu-organoen erregulazioa (8. artikulutik 13. artikulura), Batzar Nagusiarena eta Gobernu Batzarrarena, garatzen dira, 5/2012 Legeak xedatutakoa kontuan hartuta.

- Era berean, egiturazko aldaketan (14.etik 27. artikulura) IV. Kapituluak BGAEak elkartu, banatu, desegin eta likidatzeari buruzko prozedurak garatzen ditu.
- V. Kapituluak Legearen 24. eta 25. artikuluan xedatutako kontingentziak (28. artikulua) garatzen ditu eta, aurrekoari eutsiz, bakoitzaren berezitasunak zehazten ditu. Zehatz-mehatz esanda, erretiro-kontingentziari (29. artikulua) dagokionez, Legearen 17. artikuluan zehazten diren mugak garatzen dira. Hala, BGAEan sartzeko aukerei dagokionez, bazkide erretiratuaren egoera desberdinak, ekarpenetarako aukera, borondatezko baja, etab. zehazten dira.

Ezintasun iraunkorrenatik kontingentziari (30. artikulua) buruz, kontingentzia egiaztatzeko ezintasun eta minusbaliotasunaren motak zehazten dira eta, modu berean, Gizarte Seguratzaren sistema publikoan integratuak ez dauden bazkideentzat irizpideak xedatzen dira.

Epe luzeko langabeziari (33. artikulua) dagokionez, kontingentzia gertatu dela onartzeko bazkideak bete behar dituen baldintzak zehazten dira.

Gaixotasun larriari (34. artikulua) buruz, kontingentzia honen estaldura aplikatu dakiekeen subjektuak definitzen dira eta, era berean, baldintza osagarri bezala, gaixotasunarekin, bai gastua gehitzeagatik, bai diru-sarrerak murrizteagatik, bazkidearen errenta gutxitzen dela zehazten da.

- VI. Kapituluak BGAEen prestazioak arautzen dira. 35. artikuluari jarraiki, oro har, diruzkoak izango dira eta kapitalaren, aktuario-errentaren, finantza-errentaren edo mistoaren modura ordaindu ahal izango dira. Era berean, pentsioa mugara iristen ez bada, lehenetsuneko BGAEak kapitalaren moduan prestazioak ordaintzeko mugak kuantifikatuko dira.

36. artikulua iraupen luzeko langabeziaren kontingentzia ordaintzeko moduak arautzen ditu. Errentaren moduan izango da, prestazioa autoenplegua sustatzeko erabiltzen denean izan ezik. Era berean, hileko errenta baliokidea definitzeko irizpideak zehazten dira, bai kotizaziopeko prestazio publikoa jasotzen denean, bai kotizaziopeko prestazioa jasotzeko eskubiderik ez dagoenean.

38. artikuluan bazkideen eskubide ekonomikoak ezin direla bahitu zehazten da. Ildo horri eutsiz, ezingo dira kenketak, atxikipenak, lagapenak nahiz ordainak aplikatu eta ezingo dira berme bezala osatu kontratuetan. Azkenik, bahiketa edo lege-ala administrazio-eragozpena dagoen ustekoak arautzen dira, bai bazkideentzat, baita onuradunentzat ere.

39. artikuluan aurreikusitakoaren arabera, erakundeek aseguruak, abalak edo bermeak kontrata ditzakete kreditu-erakundeekin eta aseguru-etxeekin, errentaren moduan egindako prestazioetarako eta erakundeak behartuko dituzte aseguru- edo berme-kontratuak esleitzeko prozedura tasatua zehaztera. Helburua errentaren moduko prestazioa merkatuaren baldintzetan egokiena eta lehiakorrena izatea da.

- VII. Kapituluak minusbaliotasunak dituzten pertsonentzako prestazioen araubidea arautzen du eta xedea araubide berezi malguagoa erregulatzea da, pertsona horiek estaldura handiagoa izateko.
- VIII. Kapituluak bazkideen eta onuradunen eskubideei buruzkoa da. 5/2012 Legea garatuz, 44. artikuluan plan lehenetsiak arautzen dira. Horiekin bat, adinaren eta erretiratzera arte gelditzen zaion denboraren arabera bazkideari sartuko litzaioke, etorkizunean bazkideak lortzen duen erretiro-prestazioa gehienekoa izateko, bere bizian errentagarritasun/arrisku binomioa optimizatzen duen inbertsio-estrategia jarraitzeagatik. Horretarako, erabakiak ez ditu bazkideak berak hartuko, erakundeko adituek bazkidearen bizian zehar zein diren inbertsio-estrategia ezin hobeak jada aztertu baitituzte. Kopurua 3 eta 5 bitartean kokatzen da, kopuru handiagoa kudeaketa ona bazkidearen bizi-zikloari moldatzeko beharrezkoa ez delakoan. Era berean, berrikuntza bat da plan bermatuek ezin dutela hamar urtetik gorako indarraldi-epetik izan. Plan bermatuek ez dute kopurua mugatua izango.

45. artikulua aurreikuspen-plana sustatzen duten enpresa-taldeek eta bazkideek BGAE batetik bestera joateko prozedura garatzen du.

46. artikulutik 51. artikulura bazkideen, onuradunen eta etorkizuneko bazkideen informazio-eskubidea arautzen da. Ildo horri jarraiki, une desberdinetan bazkideei, hau da, BGAEaren etorkizuneko bazkideei, erretiratu baino lehen bazkideei eta prestazioa jasotzeko fasean dauden horiei eman behar zaizkien informazioaren berezitasunak zehazten dira. Gainera, informazioa egituratzeko formulak definitzen dira. 51. artikulua xedatutakoaren arabera, BGAEak bazkideei

eta onuradunei buruzko informazioa mantendu beharko du, nahiz eta BGAEak egituraren ikuspegitik aldatu edo bazkideak BGAE batetik bestera mugitu.

- IX. Kapituluak, merkatuaren jokabideak izenekoak, bazkideen eskubideak babesteko hiru tresna xedatzen ditu. 52. artikuluan erakundearen barruan bitartekaritza eta arbitrajearen bitartez gatazkak konpontzeko mekanismoak arautzen dira, administrazioaren edo jurisdikzioaren jardueratik at. 53. artikulua banan-banako BGAEen kasuan elkartuaren defendatzailea izendatu behar dela jasotzen du, erakundetik kanpo, BGAEetako bazkideen erreklamazioak ebazteko. Nolanahi ere, administrazio-babesari buruzko 54. artikulua BGAEetako bazkideak babesteko administrazio-mekanismoa zehazten du.
- X. Kapituluak gobernu onerako politika eta oinarrizko funtzioak arautzen ditu. IORP Zuzentaraua aldatzeko proiektuarekin bat (*“erretiratzeko aurreikuspen-sistemak egituratzen dituzten erakundeen jarduera eta ikuskaritzari buruzko”* zuzentarauaren proiektu hau Europar Batzordeak onartu du eta eratu berria den Batzorde berriak berraztertu du eta Europar Parlamentuari bidali dio onar dezan), eta 5/2012 Legearen 56. artikulua garatuz, proiektuak gobernu onerako politikaren irizpide orokorrak (55. artikulua) zehazten ditu, BGAEak eraginkortasunez zuzentzen dituzten pertsonen jarrera- eta zintotasun-baldintzak (56. artikulua) nahiz horien ordainsarien politika (57. artikulua) arautzen ditu. Nolanahi ere, BGAEek baldintza horiek idatziz arautu behar dituztela xedatzen du, ebaluatu eta, aldi berean, gardenak izateko.

Bestalde, oinarrizko funtzioak, hain zuzen ere, garrantzia handiena dutenak arautzen dira. Hala, hurrengoan erregulazioa zehazten da: arriskuaren kudeaketa-sistema (59. artikulua), barneko ikuskaritzaren funtzioa (60. artikulua) eta aktuario funtzioa (61. artikulua). Modu berean, BGAEak eskainiko dituzten prestazioen helburu onerako sor daitezkeen arriskuak ebaluatu beharko lituzke (62. artikulua).

63. artikuluari esker, BGAEak oinarrizko funtzioak beste erakunde bati oso-osorik edo zati batean kanpora diezazkioke, bere izenean jarduten badute eta betiere kanporatzearekin BGAEaren agente-sistemaren kalitatea galtzen ez bada, arrisku operatiboa areagotzen ez bada, erakundeak eginbeharrak betetzen dituela egiaztatzeko administrazioaren gaitasuna urritzen ez bada edo bazkideei eta onuradunei kaltetzen ez bazaie. Kanporatzea idatzizko kontratuetan legeztatuko da eta alde zuzenetik administrazioari jakinaraziko zaio. Bestetik, aktibo finantzarioen kudeaketa hirugarrenekin kontratatuzko (64. eta 65. artikulua) eta gorde nahiz zaintzeko (66. eta 67. artikulua) irizpide bereziak zehazten dira. 67. artikuluan finantza-tresnen eta inbertsioak egiten diren beste aktibo batzuen gordailuzainaren erantzukizuna arautzen da. 68. artikulua, berriz, gordailuzainak zaintzeko orduan dituen betebeharrak bereziak finkatzen dira.

Azkenik, 69. artikulua xedatutakoaren arabera, BGAEek kontratu-mota guztiekin erregistro-liburua izan beharko dute, bai gestioari, bai kanporatuta dauden funtzioei buruz. Etengabe eguneratuko da eta administrazioaren esku jarri ere bai.

- XI. Kapituluak 5/2012 Legeak “desberdindu gabeko erakundeak” esaten dituenak arautzen ditu. Ildo horri eutsiz, 70. artikuluan Legearen 25. artikuluko kontingentziak estaltzen dituzten erakunde hauei aseguru pribatuetarako oinarrizko araudia xedatutakoa aplikatuko zaiela zehazten da. Aseguru pribatuetarako oinarrizko araudia aldatzear dago eta bere eremutik aseguru-erakunde txiki zehatzak, prima aldakorrarekin dihardutenak, baztertuko ditu. Aldaketa horren aurrean, aseguru-erakunde bezala mantenduko ez diren BGAE horiek Ogasun eta Finantza Sailak xedatutakoaren arabera erregulatzeko aukera aurrez ikusten da.

Era berean, eman ditzaketen prestazioak (71. artikulua) zehazten dira eta finantza-kontrolerako batzordea existituko dela xedatzen da. Kontu-ikuskaritzak egitez salbuetsiko zaie oso erakunde txikiei (72. artikulua) eta erakunde horiek bazkideen eskura izan beharko duten dokumentazioa (73. artikulua) definitzen da.

**III. Tituluak** administrazioak erakunde horien gainean beteko dituen **berraztertze, kontrol, ikuskaritza eta esku-hartzearen araubidea** garatuko du. Hala, norainokoa (74. artikulua), ikuskaritza-prozesuetan administrazioaren ahalmeneak (75. artikulua) eta xede horietarako eskura jarri behar den informazioa (76. eta 77. artikulua) definitzen ditu. Halaber, ikuskaritza kanporatutako funtzioetara zabalduko da (78. artikulua). 79. artikulua ikuskaritzaren finantza-alderdiei buruzko eduki berezia zehazten du. 80. artikuluan ikuskaritzaren bitartez berraztertzea arautzen da eta ikuskaritzarako prozedura xedatu ere bai. Aurrekoaren harira, 81. artikuluan ikuskaritzarekiko zer dira uko egitea edo aurre egitea zehazten dira.

Ondoren (82.artikulua), BGAEek administrazio- eta kontabilitate-antolaketa egokia izan behar dutela esaten da eta 83. artikuluari erreparatuz, urteko kontuek eta kudeaketa-txostenak kanpoko ikuskaritza izan behar dute.

Azkenik, administrazioaren esku-hartzea (84. artikulua) eta likidazioaren kasuetan esku-hartzea (85. artikulua) arautzen dira. 86. artikuluan halako kasuetan jarduera-arauak azaltzen dira eta, orokorrean, bai administrazioaren zerbitzura dauden langileen kasuan, bai BGAEetako langileei dagokienez, beren funtzioak garatuz ezagutzen dituzten datuen konfidentziasanari buruzko arauak errespetatu beharko dituzte (87. artikulua).

**IV. Tituluak Euskadiko BGAEen Erregistroaren antolaketa eta funtzionamenduari** buruzko 5/2012 Legearen erregulazioa garatzen du (88.etik 116. artikulura). Modu berezian arautzen da Bazkideen Fitxategi Orokorra (91. artikulua). Izan ere, oinarrizko printzipioak zehazten dira eta Sailari gaitzen zaio, ondoren, antolaketaren araudia garatzeko.

**V. Tituluak Gizarte Aurreikuspeneko Euskal Kontseilua** arautzen du: izaera, atxikipena eta egoitza (117. artikulua), egitura eta konposizioa (118. artikulua), kideak izendatzeko modua (119. artikulua), funtzioak (120. artikulua) eta funtzionamendu-araubidea (121. artikulua).

Amaitzeko, xedapen gehigarriek, iragankorrek, baliogabetzaileek eta azkenekoek halako gai-motei dagozkien arauak xedatzen dituzte.

### III.- GOGOETA OROKORRAK

5/2012 Legeak, otsailaren 23koak, borondatezko gizarte-aurreikuspeneko erakundeei (BGAE) buruzkoak, lehenengo artikuluan xedatzen duen bezala, *“Arau honetan aurrez ikusitako kontingentziak estal daitezten, Euskal Autonomia Erkidegoaren eremuan Gizarte Segurantzarekiko borondatezko gizarte-aurreikuspena edo osagarria izateko, borondatezko gizarte-aurreikuspeneko erakundeak arautzea”* du helburu. Legeak Lehenengo Azkeneko Xedapenean araubidez garatzea aurrez ikusten du eta, xede horrez, araubidez garatu eta aplikatzeko beharrezko xedapenak gauzatuko dira.

Oraingoan guk iritzia emateko *“Borondatezko Gizarte Aurreikuspeneko Erakundeen 5/2012 Legeari buruzko Araudia onartzen duen Dekretu Proiektua”* aurkezten zaigu eta bere helburu zehatza BGAEaren Legea araubidez garatzea da, batetik, zabalago arautu eta arauak jasotzen dituen alderdiak garatzeko eta, bestetik, egungo araudiak dituen hutsuneak estali eta indarreko araubidezko arauak gizarte-aurreikuspen osagarriaren sektorean azkeneko urteetan izandako aldaketekiko eguneratu eta moldatzeko. Era berean, azken helburu bezala, 5/2012. Legearen modura, EAEn egun funtzionatzen duten BGAEaren eredu desberdinen sailkapenari buruzko araudia garatu nahi da.

#### 1. Balioztapen orokorra

Oro har, 5/2012 Legea garatzeko araudia egitea egokia iruditzen zaigu, bertan agindutakoa betez eta Konstituzioaren jurisprudentzia-irizpideak onartuz.

Aurkezten zaigun testuari dagokionez, oso arau konplexua da eta ez du bakuntasun juridikorik. Era berean, araudi-proiektu honen edukia lege-gaitzea baino urrunago doa, norainokoa zabalitzen baitu, segurtasunaren tartean, bizi-zikloaren inbertsio, estrategia, etorkizuneko pentsio-eskubideen kalkulari buruzko informazio-betebehar, gobernu-politika eta abarrear. Horiek guztiak kudeaketa-betebehar eta -kostu osagarriak eskatzen dituzte.

Horregatik, artikuluen zati garrantzitsua berraztertu beharko litzateke. Ildo horri jarraiki, II. Tituluko X. Kapitulari, *“Gobernu Onerako Politika eta Oinarrizko Funtzioak”* izenekoari, erreparatuko diogu. Indarrean sartu eta betebehar zehatzetarako epeei dagokienez, orokorrean zabaldu beharko lirateke, ezartzeko orduan duten zailtasunarengatik.

#### 2. Gobernu onerako politika eta oinarrizko funtzioak

“Gobernu Onerako Politika eta Oinarritzko Funtzioak” II. Tituluko X. Kapituluaren xedatutako eskeen multzoa kezkarria da. Berez jarduerarengatik eta 2009/138/EE Erkidegoaren Zuzentarauari (Kaudimena II) moldatzeagatik aurreikuspen-tresnei baino gehiago egokitzen zaie aseguru-erakundeek, administrazio-zamen (langileen egiturak eta kudeaketa-gastuak) hazkuntza garrantzitsua eskatzen baitu, BGAEek onartutako erantzukizun eta arriskuekin justifikatzen ez diren ohiz kanpoko kostuez gain.

Alderdi honek garrantzi berezia du, bai Europan, bai Estatuan, izaera bereko tresnetarako ez baitira antzeko norainokoarekin neurriak zehaztu eta, horregatik, ezinbestekoa dirudi erregulatu baino lehen, Europar Batasunak Kaudimena IIren erregulazioarekin egin zuen bezala, alde zuzenetik inpaktu azterlanak egitea eta aurreikuspenaren sektorean aplikatzeko aukera aztertzea.

Bestalde, Dekretu Proiektuaren Azalpen Memorian IORP Zuzentaru Europarraren<sup>1</sup> aldaketa-proposamena eusten saiatzen da “*erretirorako aurreikuspen-sistemak egituratzen dituzten erakundeek jarduerari eta ikuskapenari buruz*”. Lehenik eta behin, azaldu behar dugu aipatu zuzentaruaren 21. artikulua xedatutakoaren arabera, “*enplegu-pentsioen funtsen gobernantzari buruzko arauak bere kudeaketan gizarte-solaskideen zereginak baztertuta ulertzen direla*”.

Era berean, zuzentaruaren proiektuaren 22. artikulua gobernantza-politika arautzen du eta hala dio: “*sistemak izaera, eskala eta funtsaren jardueren konplexutasunarekiko proportzionala izan beharko du, gobernantza-baldintzak garestiegiak ez izateko, adibidez, enplegu-pentsioen funts txikiarako*”.

Ondorioz, gure ustez desegokia da, Europar Parlamentuan IROP zuzentaru-proiektuaren izapidetze-egoera ikusirik eta azkeneko emaitza aurretik jakin ezin daitekeenaenez, “Gobernu Onaren Politika eta Oinarritzko Funtzioei” buruzko II. Tituluko X. Kapituluak garatzea eta, nolabehi ere, BGAEei banako aurreikuspen-planekin edo kideekin aplikatzea. Modu osagarrian, gure iritziz, enpleguaren aurreikuspen-planak dituzten BGAEetarako, nahitaezkoa da irizpide orokor bezala Euskal Autonomia Erkidegoko enpleguaren BGAEen ezaugarri berezietan proportzionala den gobernantza-sistema sartzeari.

Horrengatik guztirengatik, araudi hau berriz aztertu behar delakoan edo, bidezkoa bada, arretaz berriz formulatu behar delakoan gaude, ezinbesteko lege-segurtasuna bermatzeko.

### **3. Gizarte Aurreikuspeneko Euskal Kontseilua**

Dekretu Proiektuak Gizarte Aurreikuspeneko Euskal Kontseiluaren legezko aurreikuspena garatzen du eta kontsulta-batzorde honek izan dituen beste ikuspuntu batzuen ildotik, bere zeregina argitu eta beste kontsulta-organo edo ordezkari-erakunde batzuekin gainjartzea saihestu beharko litzatekeela uste dugu. Hala, bitartekoen eraginkortasuna eta ekonomia areagotu beharko litzateke eta, beraz, gizarte-aurreikuspenari buruz aholkatu, aztertu eta sustatzeko sektorean eztabaida-gune aditua izan beharko luke.

Ildo horri eutsiz, egokituz jotzen dugu Kontseilua organo zabalegi bezala ez konfiguratzeari eta, batez ere, kideak adituak izatea. Beraz, sektoreko ordezkariaren eta arloan pertsona adituen presentziari lehentasuna eman behar zaiolakoan gaude. Azkeneko kasuan, izen handikoak lirateke eta, modu horretan, independentzia bermatzeko litzateke.

Hala eta guztiz ere, Gizarte Aurreikuspeneko Sektore Batzordea (118. artikulua) egituratzean, Sindikatu Konfederazio ordezkariaren lau kidek egon behar duela uste dugu, enpresa-erakundeen ordezkari-erakundeekin batera.

### **4. Boluntariotasun-printzipioa versus derrigorrezko atxikipena**

Konstituzio Auzitegiaren azkeneko aldarrikapenak kontuan hartuta, BGAEei buruzko Araudi honetan boluntariotasunaren printzipioa gogorarazi beharko litzateke, nolabehi ere, pensio-planetan sartzeko errespetatu behar baita. Aurrekoaren harira, derrigorrezko atxikipentzat uler daitezkeen jarduerak saihestu behar dira.

<sup>1</sup> 2003/41/EE Zuzentaruak, enplegu-pentsioen funtsen jarduerari eta ikuskapenari buruzkoa, egun berraztertze-prozesuan.

### 5. Gogoeta formal

4/2005 Legeak, otsailaren 18koak, emakumezkoen eta gizonezkoen arteko berdintasun eraginkorrerako denak, 18.4. artikuluan xedatutakoaren arabera, aginte publikoek zuzenean edo hirugarren pertsona edo erakundeen bitartez ekoizten dituzten dokumentu eta euskarri dagokienez, lengoia-mota guztietan erabilera ez-sexistaz baliatu behar dute.

Araudi-proiektu honetan erabilitako lengoaiak ez du xedapen hori betetzen, behin eta berriz aipatzen baititu "presidentea", "idazkaria", "bazkidea", etab. gizonezkoen kutsuarekin. Horregatik, termino neutroak erabiltzea eskatzen dugu, besteak beste, "presidentetzan arituko den pertsona", "idazkaritzaren funtzioak", "pertsona kideak", etab.

### 6. Ekonomia- eta aurrekontu-inpaktua

Dekretu-proiektuarekin batera bidalitako azalpen-memoriak proiektu honek Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorrentzat zuzeneko betebeharrak ekonomikorik, ezta beste herri-administrazio batzuentzat, partikularrentzat eta, orokorrean ekonomiarako ere kostu osagarriak ez duela kontuan hartu du, egungo BGAEen kasuan edo etorkizunean sor daitezkeen kasuan izan ezik.

Dena den, Batzorde honen iritziz, azalpen-memoriaren norainokoa urria da eta analisi zehatzagoa nahiz sakonagoa egin beharko litzateke, zehaztasun handiagoaz balioztatzeko erakunde eta administrazio eskudunari eskatutako betebeharrak. Gure ustez, aurrez ikusitako eskeek horietan inpaktu garrantzitsua izango dute eta bitarteko ekonomiko nahiz giza baliabide osagarriak beharko dira eta behar bezala kalkulatu beharko lirakeelakoan gaude.

## IV.- GOGOETA BEREZIAK

### Bigarren Azken Xedapena

Gure iritziz, egungo %2koarekiko murrizketa ez da justifikatzen Araudian aurrez ikusten diren betebeharren multzoa inplementatzeko sortuko den administrazio-kostuen hazkuntzarekin, ezta beste erakunde baliokide batzuen, hala nola pentsio-funtsen alderaketarekin ere. Horregatik, aldatzea proposatzen da, pentsio-funtsen ildotik:

*"87/1984 Dekretuak, otsailaren 20koak, Borondatezko Gizarte Aurreikuspeneko Erakundeei buruzko Legearen Araudia onartzen duenak, 16. artikuluko 1. atalaren 1.1. paragrafoa a) hizkian hurrengo idazkera izango du:*

*"a) Bakarrik planari atxikitako ondarearen arabera kalkulatzen direnean, horren %1,5 %1,75".*

### Zortzigarren Azken Xedapena

Borondatezko Gizarte Aurreikuspeneko Erakundeen jarduera zehatzei buruzko 92/2007 Dekretuan bitarteko propioen eskakizunari buruzko 10. artikuluan idazkera aldatzen da eta ekarpen definituko gizarte-aurreikuspeneko planetarako segurtasun-tartea, gutxienez %0,125ekoa, sartzan da. Aurreikuspen horrek ez du justifikazio teknikorik, ezta baliokidetasunik ere antzeko izaera duten tresnetan eta, nolahi ere, erantzukizuna betiere planaren bazkide sustatzaileena da.

Horregatik, honako atalak aldatu eta deuseztatzea proposatzen da:

*92/2007 Dekretuak, maiatzaren 29koak, Borondatezko Gizarte Aurreikuspeneko Erakundeen jarduera zehatzak arautzen dituenak, 10. artikuluan honako idazkera izango du:*

*10. artikulua.- Funts propioen eskakizuna.*

*1.- BGAEek modu iraunkorrean mantenduko dituzte funts gehigarriak eta hornidura teknikoak gauzatzen direnekiko aktibo gehigarri bihurtuko dira. Aktibo horiek aurreikuspen-konpromiso orotatik aske egongo dira eta aurrez ikusi eta*

egiazko gastuen nahiz prestazioen artean desbideratzeak xurgatzeko segurtasun-tarte eskuragarri bezala erabiliko dira.

2.- Gizarte-aurreikuspeneko planak dituzten eta, ondorioz, arrisku biometrikoen estaldura edo inbertsioen emaitza ala prestazioen maila zehatza onartzen dituzten BGAEetarako, segurtasun-tarteak plan horiei dagozkien hornidura teknikoak %4ko gutxieneko zenbatekoa izan beharko du.

~~3.- Ekarpon definituko gizarte-aurreikuspeneko planak dituzten BGAEetarako, segurtasun-tarteak ekarpon definituko aurreikuspen-planari atxikitako horniduren %0,125eko gutxieneko zenbatekoa izan beharko du. Izan ere, horietan bazkideak inbertsioaren arriskua onartzen du. Segurtasun-tarte oso-osorik osatu beharko da, gutxionez, ekitaldi bakoitza ixtean.~~

4.- Aurreko 2. eta 3. ataletan xedatzen den segurtasun-tarte gauzatzen den aktiboak Dekretu honen 11. artikuluko 3. atalaren a), c) eta d) hizkietan xedatutakoak izango dira.

~~5.- BGAEetan segurtasun-tarteari dagozkion ekarponak bazkide babosleek egin beharko dituzte, existitzen ez diren kasuetan izan ezik. Halakoetan, bazkide sustatzaileek gauzatuko dituzte. Halaber, eskurapon askeko erreserben kargura egin daitozke, orakundearen estatutuok hala xedatzen badute.~~

~~6.- BGAEen bazkide babosle edo sustatzaileek, aurreko 3. atalaan aipatzen diren gizarte-aurreikuspeneko planengatik, beren ekarponak segurtasun-tartera itzultzea oroklamera dezakote, orakundearen estatutuok hala xedatzen badute eta betiere horrek plan horietarako segurtasun-tartearen gutxieneko zenbatekoa mantentzen badu.~~

7.- Gizarte-aurreikuspeneko planen BGAEetan prestazioen ordainketa aseguru-erakundeak ziurtatzen badu, ez dute segurtasun-tarterik osatu beharko”.

## 6. artikulua. Gizarte-aurreikuspeneko jarduerari atxikitzea

Desegitea, eragindako pertsonak etab. bezalako egintzak argitaratzen dira. Horregatik, lege-segurtasunerako, BGAEak erabazten direnean ere argitaratu beharko litzateke.

Beraz, honako moduan artikuluko testua aldatzea gomendatzen da:

“BGAEen jarduerari atxikitzeko baimena gizarte-aurreikuspeneko erakundearen arloan Eusko Jaurlaritzako sail aginpidedunaren ebazpenaren bitartez emango da eta BGAEen Euskal Erregistroan inskribatu eta, ondoren, EHAAn argitaratzea eskatuko du. BGAEa inskribatuta dagoenean, nortasun juridiko eta jarduteko gaitasun osoa lortuko ditu”.

## 7. artikulua. Mutua-funtsa

Gutxieneko mutua-funtsa nabarmenki igo da, hain zuzen ere, 6.000 eurotik 50.000 eurora.

Hala eta guztiz ere, gizarte-aurreikuspeneko mutualitateetarako aseguru-araudiak xedatutako zenbatekoa, aseguru-esparruak baimendu gabekoak badira, 30.050,61 euron finkatzen da. Horregatik, zenbateko baliokidera murriztea proposatzen da.

## 9. artikulua. Batzar nagusiaren funtzionamendua

Lehenik eta behin, Gobernu Batzordeko kideek beren ordezkaritza eskuordetu nahi dutenean, batzordeko beste kide batean egin behar dutela xedatzen da eta ez dago justifikaziorik batzarreko beste kide bati emateari buruz, beraz, gure iritziz, bakarrik batzarrean ordezkatuak daudenentzako kaltegarria da.

Horregatik, 1. atala hurrengo moduan aldatzea proposatzen da:

“1.- Gobernu-batzordeko kideek batzar nagusietan parte hartu beharko dute eta beren ordezkaritza batzordeko batzarreko beste kide bati eskuorde diezaiekete”.



Bestalde, proposatutako testuak 2. atalean xedatutakoari jarraiki, gobernu-batzordeko presidentek batzar nagusian beste edozein pertsonaren presentzia baimen dezake, batzarrak berak baimena baliogabetzen duenean izan ezik.

Ez dirudi egokia edozein pertsonak batzar nagusian parte hartzea. Legezko interesa dutenek (bazkideek, onuradunek eta abarrek) eta pertsona horien interesak ordezkatzen dituzten pertsona tekniko adituek edo aholkulariek parte hartu behar dutela uste dugu.

### **11. artikulua. Batzar nagusiaren erabakiak jakinaraztea**

Bazkideek hala aukeratzu gero, erabakiak bitarteko telematikoak erabiliz bidaliko direla aurrez ikusten da. Gizartean teknologia berrien erabilera orokortua eta beren abantaila anitzak (besteak beste, kostuak eta ingurumenari buruzkoak) argiak dira.

Horregatik, Araudiaren 50. artikuluko aurreikuspenaren ildotik, honako aldaketa proposatzen da:

*“Bazkide arruntei eta pertsona onuradunei batzar nagusian hartzen diren erabakiak jakinarazteko, bitarteko telematikoak erabiliko dira, hala aukeratzu duten bazkide eta onuradunen kasuan. Bestela, banan-banako idatzizko dokumentazioa bidaliko da. Ildo horri jarraiki, informazioa banan-banako idatzizko dokumentazioaren bitartez jasotzeko aukera emango da.*”

### **29. artikulua. Erretiro-kontingentziak**

Lehenik eta behin, agindu honek erretiro-egoerarekin zerikusia duten ekarpenen araubideari buruzko berezitasun guztiak oso-osorik aurrez ikusteko, BGAEaren Legeak berak 17.2. artikuluan aurreikusten duten ustezkoa berariaz jaso beharko luke, hain zuzen ere, lan-jardueran berri hasteagatik erretiro-pentsio publikoaren kobrantza eusten duela. Kasu horretan, ekarpenak berriz hasteak posible izan beharko luke, ondoren, erretiro-prestazio hobetua eskatu ahal izateko.

Bigarrenez, 2.d) atalaren mugari buruz, hurrengo kasua aurrez ikustea proposatzen da: enplegu-plana duen pertsona erretiratuarena eta prestazioa kobratzen hasi ez dena; beste edozein modalitateko BGAEa mugitzeko aukera izan beharko luke. Proposamen horrek lanetik urruntzeagatik enpleguaren BGAEan etenaldia duten bazkideen egoerei erantzuten die. Horiek urteak igaro ahala erretiratzen dira eta beste BGAE batean (enplegukoa, banakoa edo kidea) prestazioa kobratzen hasi nahi dute,

### **30. artikulua. Ezintasun iraunkorarengatik edo lanerako minusbaliotasunarengatik kontingentzia**

Artikulu honen 2. atalak hala dio: *“Gizarte Segurantzaren sisteman integratuak ez dauden bazkideen kasuan, minusbaliotasunaren kontingentzia gertatuko da, kotizaziopekoak ez diren pensioetarako araudi aplikagarriarekin bat, organo ofizial aginpidedunek edo borondatezko gizarte-aurreikuspeneko erakundeak berariaz balioztapen-funtzioa ematen dion organoak ehuneko 33tik gorako ezintasun edo gaixotasun kronikoaren maila zehazten dutenean, araudian dauden baremoak aplikatu ondoren”.*

Idazkera nahaspilatsua da eta Gizarte Segurantzaren sisteman “ez-integratuaren” esanahia ez da ulertzen. Artikuluak pertsonak, arrazoi desberdinengatik, Gizarte Segurantzaren minusbaliotasunaren prestazioak, kotizaziopekoak eta kotizazio gabekoak, lortu ezin dituen ustezkoak aipatzen dituela ondoriozta daiteke. Hala bada, **baldintza horietan idazkera aldatzea** iradoki da.

### **33. artikulua. Iraupen luzeko langabezia**

Iraupen luzeko langabeziatzat jotzen dena definitzeko orduan, artikulu honetako b) eta c) atalak aldatzea iradoki dugu, argiagoko gelditzeko:

*“b) Kotizaziopeko mailan langabeziarengatik prestazioetarako eskubiderik ez izatea edo, hala badagokio, urtebetez kobratu eta prestazioak agortuak izatea izanez gero, urtebetez prestazio horiek jaso izana, aldez aurretik prestazioa amaitu denean izan ezik. Urtebetea egiazta daitoko, nahiz eta langabeziaren hamabi hilabeteak ondoz ondo ez gortatu.*

*c) Aurreko ataleko bi egoeretan, eta Eskaeraren unean enplegu-eskatzaile bezala dagokion enplegu-zerbitzu publikoan inskribatua egotea”.*

### **35. artikulua. Prestazioak**

Gure iritziz, prestazioaren zenbatekoa kalkulatzeko, Gizarte Segurantzaren gutxieneko urteko pentsioari buruz ez da ehuneko finkorik zehaztu behar. Ildo horri eutsiz, komenigarriagoa litzateke gutxienezko zenbatekoa zehaztea eta hobetu ahal izatea.

Horregatik, 2. atala ondorengo moduan aldatzea gomendatzen da:

*“2. Errentaren moduan prestazioaren gutxieneko zenbatekoa, Legeak 14. artikuluko f) hizkiaren lehenengo paragrafoaren azkeneko hitz-tartean adierazitakoa, Gizarte Segurantzaren sistemari dagokion gutxieneko urteko pentsioaren ehuneko hamarra da”.*

### **36. artikulua. Iraupen luzeko langabeziarengatik prestazioa ordaintzeko modua**

Arauren aginduan egin nahi den kalkulu teorikoa modu objektiboan hartzea eta sinplifikatzea bidezkotzat jotzen dugu, atzerapenak eta gatazkak saihesteko, are gehiago, gaur egungo langabeziaren abagunean. Horregatik, lanbide arteko gutxieneko soldatari erreparatzea edo sail aginpideduneko sailburuaren aginduz egunera daitekeen gutxieneko zenbatekoa finkatzea proposatzen da.

Horregatik, 2. puntua adierazitako moduan aldatzea proposatzen da:

*“2.- 5/2012 Legeak 24. artikuluko e) hizkiaren 1. atalaren azkeneko paragrafoan aurrez ikusten duen hileko errenta baliokidea zehazteko, hurrengo irizpideak aplikatuko dira:*

*a) Langabeziarengatik kotizaziopeko prestazio publikoa jasoz gero, gehieneko errenta baliokidea jasotako kotizaziopeko prestazioaren berdina eta hasierako zenbateko gordin berdinarekin izango da.*

*b) Kotizaziopeko prestaziotik jasotako zenbatekoa murrizten bada, murrizketa prestazio osagarriaren hazkuntzaren oreka daiteke. Izan ere, gehieneko zenbatekoa murrizketaren berdina izango da.*

*c) Kotizaziopeko prestaziorako eskubiderik ez badago, gehieneko prestazio baliokidea une bakoitzean indarrean dagoen lanbide arteko gutxieneko soldataren zenbatekoa izango da eta paga estrak hainbanatuko dira sistema publikoari egindako kotizazioak kontuan hartuta kalkulatu eta kotizaziopeko prestaziorako edo autonomoak ala bazkide langileak eta sozietate kooperatibo edo lan sozietateetako langileak biltzen dituen BGAEak araututako langabeziaren prestaziorako eskubidea izateko baldintzak bete badira”.*

### **39. artikulua. Errentaren moduan prestazioa aseguratzea**

*“Kontratatzeko BGAEak idatzizko kontratazio-prozedura xedatuko du eta finantza-erakundeen nahiz aseguru-erakundeen artean lehia askea izango da. Gutxienez hiru eskaintza eskatu beharko dira beta berme- edo aseguru-kontratu esleitzeko irizpideak izango ditu...”.*

Lehenik eta behin, besteak beste, gutxienez hiru eskaintza eskatzea edo kontratuaren iraupenak 5 urte ez gainditzea zehazten da, baina kontratatzeo askatasunetik eta ikuspegi teknikitik ez dago horretarako justifikaziorik. Horregatik, **epe hori ezabatzea proposatzen da.**

Era berean, beharrezkotzat jotzen dugu **artikulu honetan pertsona bazkideari onartzen duen arriskuaren berri alde aurretik ematearen derrigortasuna sartzea.**

#### **42. artikulua. Minusbaliotasunak dituzten pertsonentzako araubide bereziaren prestazioak**

2. atalak xedatutakoaren arabera, prestazio hauek errentaren moduan jaso behar dira eta, hala badagokio, kapitalean edo modu mistoan, ustezko zehatzetan. Kobratze-modua hautatzeko mugei eta diskriminazioari dagokionez, ez da arrazoirik eta justifikaziorik aurkitzen araubide orokorrean aurreikuspen-planak dituzten bazkideekiko.

Horregatik, hurrengo aldaketa proposatzen da:

~~“2.- Ezkontideak edo izatezko bikoteak ala 40. artikuluan aurrez ikusitako pertsonen minusbaliatuen alde egindako ekarpenen ondoriozko prestazioak, hartzailea minusbaliatua bera bada, errentaren, kapitalaren moduan ala era mistoan izango dira.~~

~~Hala eta guztiz ere, kapitalaren moduan edo era mistoan jaso daitezke ondorengo ustezkoetan:~~

~~a) Kontingentzia gertatzen denean kapital metatuaren zenbatekoa urteko lanbide arteko gutxieneko soldataren zenbatekoa baino bi aldiz txikiagoa bada.~~

~~b) Minusbaliatuak minusbaliotasun handia badu eta, ondorioz, biziaren jardura oinarritzkoenetarako hirugarren pertsonaren laguntza behar badu”.~~

#### **43. artikulua. Inbertsio-estrategia aukeratzeko eskubidea**

5. atalean plan bermatuetarako gehienez 10 urteko epea zehazten da. Epe horretarako ez da arrazoi teknikorik hautematen, merkatu-aukeraren gaitatiki urrunago.

Horregatik, aipatu atala ezabatzea proposatzen da:

~~“5.- Gizarte aurreikuspeneko plan bermatuak, Logoak 9. artikuluko b) hizkiaren 1. zenbakiaren azkeneko hitz tartean adierazten dituen horiek, edo BGAEak inbertsio-emaizak bermatzen dituen horiek gehienez hamar urte izango dituzte”.~~

Eta, bera berean, Hirugarren Xedapen Iragakorra ezabatuko da:

~~“Hirugarren Xedapen Iragakorra~~

~~Araudiak 43. artikuluko 5. atalean aipatzen dituen gizarte aurreikuspeneko planak Dekretu hau indarrean sartzean onartuak badaude, indarrean mantenduko dira oso osorik, onartutako baldintzetan, zehaztutako epea betetzeagatik amaitu arte”.~~

#### **44. artikulua. Bizi-zikloaren inbertsio-estrategia**

Xedatutakoari jarraiki, banan-banako modalitateko BGAEek pertsona bazkideei bizi-zikloaren inbertsio-estrategia eskainiko diete eta arrisku nahiz etekinaren konbinazio desberdinekin plan-kopuru bat (3 eta 5 bitartean) azalduko diete.

Proposatutako pentsio- edo aurreikuspen-planen kudeaketa-eredu hau, konplexua eta zailtasun tekniko garrantzitsuez hornituta, Europan ez dago orokortuta eta, nolahi ere, bazkide guztiek, arrisku-profilaren arabera, aurreikuspeneko plan-mota desberdinak izatea egokia dirudi, borondatez atxiki ahal izateko.

Bestalde, itxuraz, ez da egokia, kontratatuzko askatasunetik, bazkideei lehenetsiz plan batean (erretiro-itxaropenen arabera definitutakoan) integratzea, jakinarazi ostean, xede horretarako ematen den epean uko egiten ez badu.

Horregatik, hurrengo aldaketak proposatzen dira:

~~“1.- Banan-banako modalitateko BGAEek, ekarpen definitutako aurreikuspen-planak egituratzen dituztenek, aurreko 43. artikulua aipatzen dituen planak alde batera utzi gabe, erakundeko zenbakizko pertsona bazkideei bizi-zikloaren inbertsio-~~

estrategia eskaini beharko ~~diote~~ diezaiekete hirutik gorako eta bostetik beherako aurreikuspen-planen kopuru batekin. Nolanahi ere, horietan arrisku eta etekin desberdinak konbinatuko dira.

2.- Enpleguaren edo kide den modalitateko GBAEek bizi-zikloaren inbertsio-estrategia arautuko dute, Batzar Nagusiak hala onartzen badu. Xede horretarako, GBAEaren Batzar Nagusiak Araudi honetan adierazitakoaren arabera bizi-zikloaren estrategia zehazteko egokitasuna aztertu beharko du. Hala, abantailak eta eragozpenak balioetsiko ditu eta Batzar Nagusiak bazter edo onar dezan idatziz dokumentatuko du txosten batean. Baztertuz gero, hiru urtez behin egokitasuna berriz ebaluatuko da, arestian adierazitako prozedurarekin bat.

~~3.- Bizi-zikloaren inbertsio-estrategia duten aurreikuspen-planak lehenetsitako planak izango dira. Halakotzat joko dira GBAE batean sartuta bazkideari automatikoki atxikitzen zaizkionak eta aukera horri buruz berri eman ostean, berariaz beste gizarte-aurreikuspeneko plan bat aukeratzen ez duenak.~~

4.- GBAEek bizi-zikloaren inbertsio-estrategiaren garatu ostean, ~~lehenesten~~ diren planen errentagarritasun garbiaren helburuak xehetasunez azalduko dituzte, baldintza nominaletan eta errealetan. Gauza bera egingo dute helburua lortzeko erabiliko duten estrategiarekin. Inbertsio-estrategiak zehaztutako errentagarritasun garbiaren helburuarekin koherentea izan beharko du eta arriskuaren eta lortu nahi den finantza-errentagarritasunaren potentzialaren artean oreka gordeko du. Halaber, erraz deskribatuko da inbertsio-estrategiak arriskua kudeatu eta kontuan hartuko duen modua.

5.- ~~Lehenetsitako~~ plan bakoitza pertsona kideen erretiro-itxaropenen eta, bereziki, ohizko erretiro-adinerako falta diren urteen arabera definituko da. Adin eta itxaropen horiek zehazteko, borondatezko bajaren aukerak ez dira kontuan hartuko. GBAEak pertsona kidea une bakoitzean integratuko den plan lehenetsia zehaztu beharko du, adin eta itxaropenen arabera. GBAEak lehenetsitako plan batetik bestera pasatzeko iragaite-aldia zehatz dezake eta ezingo ditu bost urteak gainditu. Halakoetan, denboraldi horretan, pertsona kidea lehenetsitako bi planetan integratua egon daiteke.

~~6.- Pertsona kideak dagokien lehenetsitako planean integratuko dira, berariaz aukera desberdina hautatu nahi dutela adierazten dutenean izan ezik. Lehenetsitako beste plan bat edo gizarte-aurreikuspeneko bestelako plana izan daiteke. Xede horrez, dagokion lehenetsitako planaren eta ozaugarri nahiz helburu nagusien berri eman beharko zaio pertsona kideari. Era berean, sartzera behartuta ez dagoela eta erakundearen agortzen den beste aukera baten alde lehenetsitako aukerari uko egin diezaiokeela jakinaraziko zaio. Informazio hori egiaztatu ostean, hilabeteko epean pertsona kideak berariaz eta idatziz bere sinaduraren bitartez hautatutako aukera jakinarazten ez badu, dagokion lehenetsitako planean sartuko da.~~

7.- Bizi-zikloaren inbertsio-estrategiarekin bat egituratzen diren ~~lehenetsitako~~ planak gutxienez hiru urtez behin aldizka berraztertu beharko dira, helburuari moldatzen jarraitzen dutela egiaztatzeko.

8.- Berraztertzearen ondorioz edozein erabaki aipagarri hartzen bada, bazkideei berehala eta argi eta garbi jakinaraziko zaie. Modu berean, gobernu-batzordeak berraztertzearen proposatutako aldaketak ez egitea erabakitzen badu, aldaketak ez egiteko arrazoiak oso-osorik dokumentatuko dira eta informazioa kideen esku egongo da”.

#### 46. artikulua. Bazkideen eta onuradunen informazio-eskubideak

Hurrengo aldaketak gomendatzen dira:

“Bazkide arruntei eta onuradunei informazioak ondorengo baldintza guztiak bete beharko ditu:

a) Gutxienez Araudi honetan xedatutakoarekin bat, aldizka eguneratuko da.

b) Lengoaia laburra erabiliz, modu argian idatziko da eta oso erraz ulertuko da. Ildo horri jarraiki, ~~merditzaileak~~ eta termino teknikoak erabiltzea saihestuko da, horien ordez eguneroko hitzak erabil daitezkeenean.

c) Ez da engainagarria izango eta argi eta garbi nahiz leialtasunez islatuko ditu garapen-baldintzak. Hala, hitzen eta edukiaren arteko koherentzia bermatuko du ~~bermatu beharko du~~.

d) Aurkezpenari esker, erraz irakurri ahal izango da eta erabilitako karaktereek tamaina ulergarria izango dute”.

Justifikazioa: nahiz eta egungo idazkerak informazioak engainagarria ez duela izan behar aipatu, ez du jasotzen GBAEaren garapen-baldintzak argi eta garbi zehaztu behar direnik. Era berean, “mordoilokeriak” adierazpena ez da egokia, are gehiago, finantzaren eremuan, termino teknikoak ugariak baitira.

### **53. artikulua. Kidearen defendatzailea**

Bazkide sustatzailearekiko independentea izateaz gain, defendatzaileak pertsona aditua izan beharko du. Izan ere, bere funtzioan jarduteko, ezagutza ekonomiko-finantzario edo juridiko nahikoez hornituta egongo da.

Erreklamazioak ebazteko epeari dagokionez, funtzio hori garatzeko oso estua delakoan gaude eta, bereziki, hori kanpoan egiten bada, beraz, 30 egunera zabaltea gomendatzen da.

Beraz, artikulua honetan honako aldaketak proposatzen dira:

*“1.- Banan-banako modalitatean borondatezko gizarte-aurreikuspeneko erakundeek, batzar nagusiaren bitartez, kideen defendatzailea izendatu beharko dute eta, bazkide sustatzailearekiko modu independentean, bazkide arruntan eta pertsona onuradunen eskubideak babestuko ditu, baita alde zuzeneko erreklamazioak gehienez 45 30 egunen buruan ebatzi ere. Izendapena eta funtzionamendu-arauak gizarte-aurreikuspeneko erakundeen arloan Eusko Jaurjaritzako sail eskudunari eta bazkide arruntei nahiz pertsona onuradunei jakinaraziko zaizkie.*

*2.- Erakundeek kidearen defendatzaile bezala erakunde edo aditu independenteak, ekonomiaren, finantzaren eta legeen eremuetan izen handia dutenak, izendatu beharko dituzte...”.*

### **X. Kapituluak (55-68 artikulua). Gobernu onaren politika eta oinarriko funtzioak**

Gogoeta orokorretan azaldu dugun bezala, X. Kapituluaren aurrez ikusitako gobernantza-sistema garatzea desegokia iruditzen zaigu eta, era berean, gure erreparoa azaltzen dugu gobernu onaren politikarako xedapenei buruz, eragindako erakundeentzat kostuak gehituko baitira eta betetzeko zailtasunak izango baitituzte.

Halaber, kapitulu honetan guztian zehar zehaztugabetasun handiak hautematen ditugu. Har dezagun adibide modura 55.5. artikulua: *“Erabaki garrantzitsu oro inplementatu baino lehen gutxienez erakunde eraginkortasunez zuzentzen duten bi pertsonen partaidetzarekin hartu behar da”.*

Horregatik guztiarengatik, artikulua horiek (55etik 63ra) ezabatzea eta, bidezkoa bada, erkidegoko eta oinarriko arauetan erregulatu ondoren, paraleloki eta norainoko berberarekin Euskal Autonomia Erkidegoko gizarte-aurreikuspeneko legeria osagarriaren etorkizuneko aldaketan sartzea proposatzen da.

### **66. artikulua. Finantza-aktiboak gordailatu eta zaintzea**

Lehenik eta behin, artikulua honen 1. atalean finantza-aktiboak erakunde gordailuzain bakarrean gordailatu eta zaintzera behartzen du eta behar hori ez da justifikatzen. Hala, ohikoa den praktika bat aldatu nahi da eta kudeaketa-eragozpenak izan ditzake.

Horregatik, hurrengo aldaketa gomendatzen dugu:

*“1.- GBAE bakoitzak finantza-aktiboak gordailu eta zaintza erakunde gordailuzain bakararekin kontratatuko du. GBAEen gordailuzainak kreditu-erakundeak eta baloreen sozietateak nahiz agentziak izan daitezke, jardungo duten merkatuetan ordain, likidazio eta erregistroaren sistematan erakunde partaidearen baldintza badute. Gordailuzainak sozietatearen egoitza edo, hala badagokio, sukurtsala Espainian izan beharko du”.*

Bigarrenez, praktikan erakunde gordailuzaina ordezkatzera behartzen duten egoerak gerta litezke. Artikulu honetan proposatzen den testuari laugarren atala gehitu, lege-hutsune hori betetzen da:

*“4.- Erakunde gordailuzaina ordezkatzeara eta beste erakunde bat izendatzea erabaki daitezke. Izendapena egiten ez den bitartean, eragindako erakundeak bere funtzioekin jarraituko du, kontuak ikuskatu eta argitaratu ondoren.*”

*Erakunde gordailuzaina honako ustezkoetan ordezkatzeko da: desegin edo lehiaketa-prozeduran sartzen denean, BGAEak erabakitzen duenean edo erakunde gordailuzainak uko egiten dionean”.*

### **73. artikulua. Informazioa bazkideei**

Gure iritziz, informazioen artean 5/2012 Legearen 25. artikuluan jasotako prestazioak (“bestelako kontingentziak”) eskaintzen dituzten GBAEek bazkideei bidali edo bide telematikoa erabiliz beren eskura jarri beharko diete pertsona kideen defentsa duen pertsonaren izena, erakunde-mota horien xehetasunak, hala nola ikuskaritza behar ez izatea, eta jardueraren berezko ezaugarriak kontuan hartuta.

Horregatik, artikuluko honen 1. puntuan f) atala eranstea gomendatzen dugu honako testuarekin:

*“f) Pertsona kidearen defendatzailearen funtzioak betetzen dituen pertsonaren izena”.*

### **78. artikulua. Kanporatuta dauden funtzioak eta jarduerak ikuskatzea**

Lehenengo atalean hurrengo aldaketa gomendatzen da:

*“1. Erakundeek funtzio edo jarduera bat kanporatzen dutenean, kanpotik zerbitzua eskaintzen duenak gizarte-aurreikuspeneko erakundeen arloan Eusko Jauriaritzako sailarekin ~~lankidetzan jardungo du~~ lankidetzan jardun beharko du kanporatutako funtzioa edo jarduera ikuskatzeari dagokionez. Ildo horri eutsiz, funtzioei edo jarduerari buruzko informazioa borondatezko gizarte-aurreikuspeneko erakundeek, kontu-ikuskariei eta gizarte-aurreikuspeneko erakundeen arloan Eusko Jauriaritzako sail aginpidedunari eskuratuko die”.*

Aldaketaren arrazoia eginkizuna dela azpimarratzea da.

### **82. artikulua. Barneko kontrol- eta partaidetza-mekanismoak**

Gobernu onaren politika eta arriskuen kudeaketa-sistemi buruz arestian azaldutakoarekin bat, **artikulu hau ezabatzea planteatzen da.**

### **85. artikulua. Likidazioan esku hartzea**

81. artikulua (jarduera ikuskatzaileari aurre egitea edo ukatzea) xedatutakoaren arabera, esku hartuz gero, kontu-hartzaileak langile funtzionarioak izango dira. Halakoetan, besteak beste, ondarearen garrantziari, bazkideen kopuruari eta abarri erreparatuz, ez dirudi orokorrean pertsona bat izatea egokia denik, itxuraz, arloan ezagutzak dituen edozein pertsona izan baitateke. Adierazpen hori zehaztea desiragarria da, langile funtzionario aginpideduna aipatuz.

Eta, ildo horri jarraituz, artikuluko honen 2. atala ondorengo moduan aldatzea gomendatzen dugu:

*“2. Ondare asko likidatu behar denean, bazkideen kopurua garrantzitsua denean edo beste arrazoi batengatik likidazioaren garrantziak hala justifikatzen duenean, organo aginpidedunak, ofizioz edo interesdunak eskatuta, pertsona bat edo batzuk izenda ditzake gizarte-aurreikuspeneko erakundeen arloan Eusko Jauriaritzako sail aginpidedunaren langile funtzionarioen artean likidazioan esku hartu eta sozietatearen estatutuak nahiz legeak betetzen direla zaintzeko”.*

### **91. artikulua. Bazkideen fitxategi orokorra**

Bere garapena oso egokia eta garrantzitsua iruditzen zaigu, heriotzaren kasuan bazkideen pertsona onuradunei egoera jakinarazteko, nahiz eta erregulazioa Eusko Jauriaritzako sail eskudunaren agindu bati utzi, horretarako eperik zehaztu gabe.

Horregatik, **Dekretu honen hamargarren azkeneko xedapenean fitxategia abian jartzeko epea finkatzea proposatzen da.**

#### **92. artikulua. Kudeaketa**

Eskaera egin baino lehen sartzen uztea komenigarria litzateke.

Horregatik, artikulua honen lehenengo atala ondorengo moduan aldatzea proposatzen da:

*“1. Pertsona interesatuak bitarteko elektronikoak erabiliz Erregistroa sar daitezke eta hori eskatu, kontsultatu edo izapideak egin ditzakete, indarreko araudi aplikagarriarekin bat”.*

#### **104. artikulua. Inskriba daitezkeen gertaerak**

GBAEaren likidazioak garrantzi berezia duenez, GBAEaren Erregistroan agertu behar duten datuen artean, l) puntua erantsi beharko litzatekeela uste da honako testuarekin:

*“l) Likidatzaileak izendatu nahiz kargutik kentzea eta likidazioan esku hartzea”.*

#### **106. artikulua. Gobernu-organoetako kideak**

Gobernu-organoetako kideen egiaztapena aktak gauzatzea xedatzen da. Gure iritziz egokiagoa da kide horiek erabakiaren ziurtagiriarekin egiaztatzea, gobernu-batzordeko idazkariak sinatu eta presidenteak ontzat eman ostean.

Horregatik, artikulua honen 1. atala hurrengo moduan aldatzea proposatzen da:

*“1.- Gobernu-organoetako, zuzendaritzako eta oinarrizko funtzioetarako pertsona arduradunen kideak BGAEaren Erregistroan inskribatuko dira eta beren karguak ~~izendatzen dituen edo kargua kentzen dien batzarraren edo gobernu batzordearen aktaren bitartez~~ gobernu-batzordeko idazkariak egina eta presidenteak ontzat emana, erabakiaren ziurtagiriaren bidez egiaztatuko dituzte”.*

## **V.- ONDORIOAK**

Euskadiko EGABren ustez egokia da 5/2012 Legea, Borondatezko Gizarte Aurreikuspeneko Erakundeei buruzkoa, araubidez garatzeko dekretua egitearen ekimena, bere edukian irizpen honetan egindako gogoeta orokorrak eta, bereziki, halabeharrezkoa den lege-segurtasunari buruzkoak kontuan hartzen diren neurrian.

Bilbon, 2015eko maiatzaren 29an.



O.E. Presidentea  
Francisco José Huidobro Burgos



Idazkari Nagusia  
Emilia Málaga Pérez